

ВЕСТНИКЪ ЗА УЧЕНИЦИТЪ ОТЪ ШУМЕНСКА УЧЕБНА ОКОЛИЯ

Петъ броя годишно.

Всѣки брой 1 левъ.

Списва комитетъ отъ учители.

Ржкописи и суми се изпращатъ до Сръдѣщния директоръ въ Шуменъ.

Разрешенъ отъ Областната дирекция въ Шуменъ — № 1020 отъ 3. [I. 1937 г.

ИЛИЯ СИЛВЕСТРИЕВЪ.

Освобождението на града Шуменъ.

Царь Освободитель.

Въ недѣля на 15. януарий 1878 г. (старъ стилъ) руситѣ освободили гр. азградъ. Въ понедѣльникъ, 16. януарий сжщата година, турцитѣ извършили надъ българитѣ въ гр. Търговище ужасно клане и придружено съ погубаръ. Два-три дни следъ това, 18 — 19 януарий, руситѣ влѣзли въ Търговище. На 21 януарий с. г. руситѣ влѣзли въ гр. Пребравъ. На 28 януарий 1873 руски пратеници преговорници влѣзли въ Шуменъ, а на 19 февруарий 1878 г. билъ сключенъ миренъ трактатъ въ градчето Санъ Стефано. Въпрѣки сключенето на мира, градъ Шуменъ продължавалъ да стои като турска непревзета крепостъ, постоянно заградена отъ много турски войски, втория корпусъ, броящъ около 50,000 — 60 000 войска.

За освобождението на гр. Шуменъ е много важна вѣстописната бележка отъ житието на съгражданина Стефанъ Желѣзовъ: 1878. Юлия на 6, Руската армия влезе въ града Шуменъ 6 — 1878 г. сътъ 5 1/2 по турски.

А въ нашата църква „Свето Възнесение“ имаме великолепно доказателство това въ иконата на „Св. Кирилъ и Св. Кирилъ“, изработена съ емайлъ и позлатена, подарена отъ наемника на она руска дивизия, която за пръвъ път влиза въ непревземамата шуменска крепостъ,

около която руситѣ много вѣкове сж се били. Когато вие, бждащи гражданки и грждани на Шуменъ, влѣзете на поклонение въ храма, спомнете си за рускитѣ витязи, единъ отъ които въ тоя день свърза името си съ града ни. Наведете глави и прочетете надписа и въ четири реда:

„Тази икона посвещавамъ за споменъ на църквата Вознесение Господне Сергий Димитриевичъ Бѣлокопитовъ началникъ—тъ на втора пѣхотна дивизия, който влезе въ Шуменъ на 6-й Юлия, 1878 г.“

И не напразно съ имената на генералитѣ Бѣлокопитовъ и Дибичъ сж наименовани близкитѣ до Шуменъ села Бѣлокопитово и Дибичъ.

Презъ 1923 г. рускитѣ бѣжанци съградиха скроменъ паметникъ на сънародникитѣ си паднали за освобождението на Шуменъ. Намира се въ мѣстността „Бѣлата прѣстъ“ (северно отъ Държавната

Пенчо Петковъ Славейковъ

Песенъ на свободата.

Напредъ! И все напредъ! Къмъ подвизи и слава!
На робство и на гнетъ последний часъ настава!
И слънцето изгре — свободни да ни греи!
Тозъ който въ бой умре, въ смъртта ще оживей!

Напредъ! И все напредъ! Да няма прѣвъ и сетень!
Сплѣтени въ строенъ редъ къмъ идеалъ заветенъ,
къмъ който е лице обрѣналь цѣль народъ —
и всякое сѣрдце жаднеящо животъ!

Напредъ! И все напредъ! Реки отъ крѣвъ предъ нами
и трупове безъ чегъ — ний тяхъ щемъ ги прѣгази!
и на желаний брягъ ще минеме отвѣдъ —
надъ петвековний врагъ ний носимъ Божий сждъ!

Напредъ! И все напредъ! Десница да не слабне!
Юнашки е заветъ — победата ще грабне!
когато обичта на подвигъ вдѣхнови съ мечтъ на смъртта да обнови!

Напредъ! И все напредъ! Къмъ подвизи и слава!
Въ сѣрдцата най-напредъ свободата изгрява!
Въ сѣрдцата тя изгре — делата да огрей!
Тозъ който въ бой умре, той вечно ще живей!

Изъ „Кървава пѣсень“, пѣсень IV, съ правописа на автора.

болница) до Енчова рѣка, притокъ на Поройна

Почти незнаенъ, неспохожденъ отъ никого, обреченъ на незавидна участь, той все пакъ напомня за жертвитѣ, съ които се заплати свободата ни.

На източната му страна на руски езикъ е написано: „На рускитѣ воители, паднали по време на Освободителната война 1877 — 1878. Изграденъ отъ техническата дружина на руската войска, 1923“. На западната страна: „Тукъ сж погребани 45 руски воители“.

Слава, вѣчна слава на апостолитѣ на свободата!

Слава на Царя-освободителя Александъръ Николаевичъ!

* * *

Менениусъ Агрипа, римски консулъ презъ 503 г. пр. Р. Хр., е разказалъ, на римския народъ приказката за частитѣ на човѣшкото тѣло. Приказката убедила римлянитѣ, че и въ държавната уредба трѣбва да има съгласие, сговоръ и подчинение.

„Добре дошли, мили освободители!“

Спомени на дѣдо Жечо Павлевъ, билъ презъ 1877/8 г. учителъ въ класното училище, сегашното музейно здание, въ Шуменъ

Памет. на царь Освободитель, София

До село Градище къмъ Антоновъ день станало сблъскване между руски и турски войски, които сж идѣли отъ Търговище. Турскитѣ войски нахлуха въ Шуменъ. Откъмъ сегашната казарма 5 артилерийски полкъ идваха безредно турски воители. Ръмъше дъждъ, намѣтнати съ ямурлуци, пушкитѣ небрежно премѣтнати презъ мишницата, грохнали, изнурени, постърнали, изнемошѣли, цѣли оплескани въ калъ и измокренъ — да ги съжалишь! Сжщиятъ день отъ Търговище пристигнаха български бѣжанци, нападнати отъ башибозука. По това време командващъ турскитѣ войски бѣ „дрѣновскитѣ герой“ Фазлж Паша. Той бездействуваше въ Шуменъ. Рускитѣ генералъ Цимерманъ, който бѣ спрѣлъ войскитѣ си на линията Силистра-Меджидие-Кюстенджа го плашеше. На 20 или 21 януарий 1878 г. (ст. стилъ) пристигнаха рускитѣ пратеници преговорници. На жгъла на ул. Царь Освободитель и ул. Костова улица имаше локалъ кафе-не. Въ него бѣха пратеницитѣ. Бѣха дошли да опредѣлятъ граничната линия между турскитѣ и руски войски поради настѣпилото примирие. Линията мина край връхъ Фисекъ, Коджакъ бѣиръ, село Трѣмъ, Байково

Константинъ Миладиновъ Тжга за югъ.

Орелски криля какъ да си метнехъ, и въ наши стѣрни да си прелетнехъ! на наши мѣста я да си идамъ, да видамъ Стамболъ, Кукушъ да видамъ;

да видамъ да ли сжнце и тамо мрачно угревятъ, како и вамо.

Ако какъ овде сжнце ме стретить, ако пакъ мрачно сжнце-то свѣтитъ; на пжтъ далечни я не съ стегнамъ, и въ други стѣрни ке си побегнамъ, кжде сжнце-то свѣтло угревятъ, кжде небе-то дзвезди посевятъ.

Овде је мрачно, и мракъ м'обвива, и темна мжгла земя покрива; мразой и снегой, и пепелници, силни ветрища, и вѣюлицы; околу мжгли и мразой земни, а въ гржди студой, и мисли темни.

Не, я не можахъ овде да седамъ! не, я не можахъ мразой да гледамъ! дайте ми криля я да си метнамъ, и въ наши стѣрни да си прелетнамъ, на наши мѣста я да си идамъ, да видамъ Охридъ, Струга да видамъ.

Тамо зора-та греить душа-та, и сжнце свѣтло зайдить въ гора-та; тамо дарби-те природна сила со' сжта раскошь ги растурила; бистро езеро гледашь бѣлеить, и си одъ ветаръ синотемнеить; поле погледнишь, или планина, сегде божева је хубавина.

Тамо по сѣрце въ кавалъ да свирамъ сжнце да зайдать, я да умирамъ

Писано въ Москва.

Отъ тогава до 6. юлий 1878 г., турцитѣ бѣха господари на Шуменъ. На 6. юлий рускитѣ войски слѣзли въ Равненска часть, при баталиона. Поставили батареи (топове) на Илдъзъ табия и въ лозята надъ 5 артилерийско отдѣление. Турскитѣ войски си останаха въ казармитѣ. Споредъ условията на Берлинския договоръ тѣмъ се позволи да изнесатъ военнитѣ си вещи. До пълното имъ изнасяне патрулитѣ въ града бѣха смѣсени отъ турски и руски воители, при вховетѣ на казармитѣ постоветѣ бѣха пакъ смѣсени. 1) На 7 юлий 1878 г. видѣхъ на вжже опнато между кжщата на Анастасъ Стояновъ и старото читалище бѣло платно съ подходящъ надписъ: „Добре дошли, мили освободители!“

Илия Силвестриевъ.

1) За изнасянето на турцитѣ помагаше населението назначавано отъ властата.

Азъ съмъ достатъчно грамотенъ, благодарение на българския писател! И на всички останали малограмотни, бихъ извикалъ: четете българските писатели, направете отъ тѣхнитѣ произведения за себе си храна, безъ която не можете — и вие ще отворите очитѣ си за много нѣща. . .

Бѣше презъ онѣзи бурни времена, когато войната завърши злополучно за нашата мила Татковина. Румѣнитѣ заграбиха златна Добруджа и забиха своето знаме само на два километра източно отъ моето родно село. И днесъ, не знамъ по каква чудна случайностъ, селото ни остана въ днешнитѣ граници на Родина, когато половината отъ единствената ни нива остана отатѣкъ — въ Румѣния! Тогава и азъ току-що бѣхъ завършилъ своето образование — IV отдѣление. Като всички мои другари, ударихъ на бащинъ занаятъ — земедѣлие. Но баща ми нѣмаше достатъчно земя, за това азъ трѣбваше да помагамъ на богатъ роднина. Нивитѣ му бѣха дълги почти половинъ километъръ. По цѣли дни търчехъ предъ конетѣ, като държехъ поводитѣ имъ, за да вървятъ право въ браздата. Капвахъ отъ умора. Боситѣ ми крака се заливаха съ кръвъ отъ ударитѣ, които конетѣ ми нанасяха съ копитата си. Кръвъ рукуваше и отъ носа ми. Тогава сѣдахъ до талигата и се забавлявахъ, като подлагахъ подъ носа си шлюпинка отъ половинъ глава лукъ, напѣлвахъ я по нѣколко пѣти съ кръвъ, която изливахъ въ браздата.

Една ранна пролѣтна утринъ, като подкарвахъ конетѣ, за да ги впрегна въ плуга, изведнажъ предъ мене се изправи непознатъ човѣкъ:

— Добро утро, малко момче! Не бой се, азъ съмъ бѣжанецъ. Избѣгахъ отъ Румѣния, защото искаха да ме взематъ войникъ. Дойдохъ въ България

Елинъ Пелинъ участвува като сътрудникъ въ много детски списания. Редактиралъ е списанията: „Веселушка“, „Свѣтулка“ и вестничето „Чавче“.

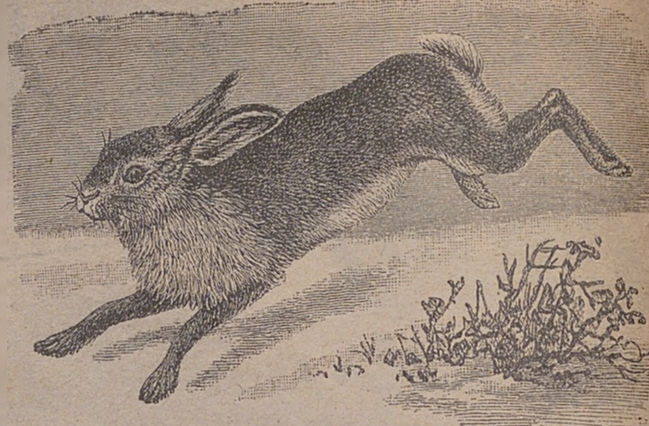
Миналата година заслужено се чествува 40 годишната писателска дейностъ на Елинъ Пелинъ, а на 12. II. т. г., по сжщия случай, детскитѣ писатели устройха утро за софийскитѣ деца.

— искамъ български войникъ да стана.

Поканихъ го у дома. Той бѣше младъ, около 18 годишенъ момъкъ, съ едва наболи руси мустачки. Билъ отъ тугаранскитѣ села. Нагостихме го съ що далъ Богъ. На другия день замина за София. Отъ тогава не го видѣхъ повече. На трѣгване извади отъ раницата си и ми остави за споменъ четири книги: „Разкази томъ I и томъ II“ отъ Елинъ Пелинъ, „Подъ Игото“ и томъ IV отъ Иванъ Вазовъ... Незабравими книги! И двамата автори ми бѣха вече известни отъ читанката. Но тия книги ми отвориха очитѣ! Четѣхъ ги на нивата, на полето, вжжщи, навсѣкжде. Препрочитахъ ги по нѣколко пѣти. Четѣха ги и препрочитаха много пѣти и моитѣ помалки братя. Ние бѣхме научили наизустъ цѣлия „Подъ Игото“, голѣмата поема „Грамада“, всички разкази отъ двата тома на Елинъ Пелинъ. И разисквахме върху прочетеното, безъ помощта на учителъ, разисквахме и тълкувахме всичко по своему... Ние се мжчехме вече да говоримъ съ езика на Елинъ Пелинъ и на Вазова. А когато се скарвахме, братъ ми веднага ще рече: „Да не мислишъ, свиньо бугарска“. . . (пismo на сръбкиянята до Павелъ), или пѣкъ ще ме назове съ името на глупавия Мунчо...

Когато пѣкъ сѣдахме да вечеряме подъ старата дюля, братъ ми пакъ ще рече: „Тая прохладна вечеръ чорбаджи Марковата челядь“. . . И веднага добавяме: „Ахъ, да има сега една печена тиква, какъ бихме яли на пукъ на онзи янглѣшъ-гражданинъ Душко Добродушковъ“. . . А тритѣ етерви отъ „Герацитѣ“ пѣкъ бѣха, разбира се, — Божаница и другата — женитѣ на двамата ни чичовци, а Елка — майка ни. Дѣдо Йорданъ Геракътъ бѣше дѣдо ни, който наскоро бѣ умрѣлъ. Зашото героитѣ на Елинъ Пелинъ бѣха сякашъ живи хора и то наши роднини. Сякашъ е дошелъ да надникне въ всички кѣщи на нашето село, видѣлъ е и селската ни учителка, и двата глѣзба подъ стрѣхата на училището, които всѣки день гукаха.

Днесъ, когато пиша тия редове, жала, че нѣмамъ веднага подъ рѣжа тѣзи два тома. Вѣрвамъ, да сж запазени и сега въ малкото сѣндѣче на село. Но азъ се надѣвамъ, че Следва на IV а страница.

Зайче малко, сиво,
тѣй кжде само?
Знаешъ ли — лисана,
дебне тука отзарана.

Заю, смѣлъ юнакъ, върви.
Кой ли може го смути?
Веселъ скача и нехай
Що ли е това? — Потрай!

Нѣщо шавна въ хрусталака,
умъ загуби си юнака.
На краката се опрѣ —
скокѣ . . . и въ дупката се сврѣ.

М. Ст. Минева.

На Ванчо.

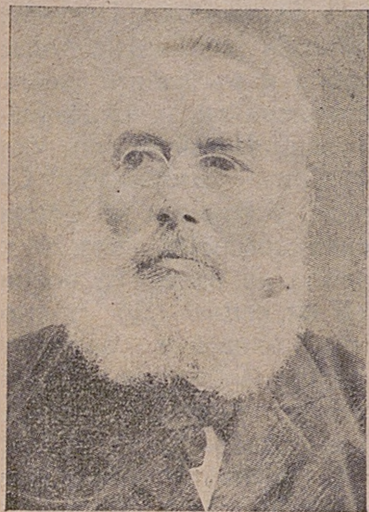
Звънъ, звънъ, звънъ,
ставай, Ванчо, бързо вънъ!
Че снѣжинки — бѣли пеперуди —
бѣгатъ, гонятъ се катъ луди.

Стѣгни бързо ти шейничка,
хвани Милча за ржичка,
на пързалката вървете
и другари намѣрете!

Вкупомъ всички, отъ баира,
съ викъ и пѣсни, полетете,
въвъ снѣга се обърнете,
та човѣци снѣжни вий станете!

Маринка Т. Куцарова, уч. Іа кл., II-а прогимназия, Шумен.

Първо българско училище въ гр. Силистра.

Илия Р. Блъсковъ.

Тукъ едва ли думата българинъ на рѣдко се чуваше. Да, чуваше се, но само за подигравка. Тогавашиятъ разпасанъ влахъ, кога искаше да прѣкори нѣкого, или самия българинъ, той ще му изрѣмжи презрително: „Сурбу ле!“

1) Сърбино!

А разцапания въ устата гагаузианъ и този, който нито отечеството си познаваше, нито рода си, и той гнѣвливо ще се изрази на тогавашния селянинъ или гражданинъ, познатъ българинъ, по турски: „Калънъ кафалж булгаръ!“ А тия, които имаха гордостъта да се наричатъ гърци, които тогава съ своитѣ владици държахъ първенство надъ другитѣ християнски народи въ тоя градъ, тѣ не се свѣнѣха и въ шегитѣ си, и въ яростъта си, и въ приятелството си, дори и най-богатитѣ българи да ги прѣкоросватъ съ думата: „хондрокефалосъ“ (дебелоглавецъ) Но не е само това. Дотолкова, види се, невежи сж били тия враждебници на българщината, щото сж ги считали **китапсъзи** (народъ, който нѣма своя писменостъ). — Вашитѣ книги, както и тия на арнаутитѣ, ги е изялъ биволтъ, който ги е смѣтналъ

за листи отъ зелка“, — говорили злобно гърци и гагаузи.

Вънъ отъ укрепления градъ Силистра, далечъ стотина разкрача, кжде източната страна на тоя градъ, сжществуваше до 1854 г. една особна махла наречена **Волна**. Тя броеше до 200 — 250 кѣщи, всички чисти българи. Весела бѣше тая махла, защото жителитѣ ѝ бѣха благодарни отъ положението си Като българи, тѣ бѣха добри гостоприемници — „Дето щѣхме да го даваме на турци, на разбойници, ако да бѣхме на село, елате сега ние да си го ядемъ и приемъ“ — казваха си тѣ единъ на други.

Волномахленци си имаха и особни сбирни помежду си, независими отъ града. Волненци чувствуваша нужда за училище повече отъ селата, защото тѣхната работа бѣ като търговия, за която имъ

трѣбваше четмо и писмо. Затова волненци лесно можеха да си отворятъ една каква-годе българска килийка.

Въ Силистренското село Калепетрово презъ годинитѣ 1852/53 такова прочуто българско училище бѣ се подигнало, щото не само отъ околнитѣ села имаше тамъ възрастни ученици, които повече бѣха дошли съ целъ да се учатъ за попове и даскали (каквито всички почти отпосле станаха), но и отъ града имаше. Бѣха дошли ученици изъ гр. Шуменъ, изъ околността провадийска. Отъ провадийско бѣ нѣкой си Тодоръ съ единъ дървенъ кракъ. Въ 1853 г. дохожда Тодоръ на гости въ Волна. Волненци го условятъ за учителъ, хващатъ една проста кѣщица близу до Дунава и, ето ти, първо българско училище подъ стенитъ на гр. Доростолъ.

Зададе се кримската

война. Турцитѣ отъ старъ да не би руситѣ да се бератъ до махлата и таи но да биятъ града я муриха.

Следъ войната волнци съ молби, съ правъ си, като граждани, спсчиха, най-после, презъ то г., да имъ се отстъпигната половина отъ здането на едничкото въ наречено **Елиногрече** училище, сжзидано отъ българска потъ и което бѣ се дало докатъ отдавна на власт, които съ нищо не помогнали. И тѣй въ здание станаха три отдѣлки за грѣцко, влако и българско училище.

Изъ „Двама Бра“

Може младъ, но знае;

знае старецъ, но не може.

Френска народна поговорка

Превелъ:

Стоянъ Михайловъ

БОРБА за СВОБОДА.

Кочо Чистеменски е храбрият за-
никъ на Перушица въ Априлското
стание (1876 г.). Перушени се дър-
и храбро, но на 28 април пристиг-
а редовна турска войска и артилерия
щитата била сломена. Жени и деца
блтали въ черквата. При тѣхъ следъ
и се прибрали и възстаницитѣ. Кочо
теменски, като видѣлъ вече изхода
борбата, за да запази жена си
етето си отъ поругания, цѣлуналъ ги
тъ ги, а следъ това се самоубилъ
и подвигъ на Кочо Чистеменски е
смъртенъ отъ Иванъ Вазовъ. Мо-
тъ отъ борбата и з о б р а з я в а
р т и н а т а.

Иванъ Вазовъ.

Ва. Каваджиевъ

Кочо Чистеменски—1876 г.

Кочо.¹⁾

Защитата на Перушица.

амтъ бѣше пѣленъ съ деца, невѣсти,
възстаници бодри и бащи злочести,
ито борбата въ тѣхъ зидове сбра.
астъта си всѣкой вече я разбра.
агтъ отъ три дѣна наоколо храма
рмѣше отчаенъ. Ни страхъ, ни измама,
бой, ни закани нѣмаха успѣхъ.
рцитѣ държаха и никой отъ тѣхъ
сдаване срамно уста не отвори
лицето първи да си опозори.
радата бѣше прилична на пещъ,
душена, пълна съ въздухъ горещъ
съсь димъ барутенъ. Свирѣпниятъ гладъ
даваше вече своя викъ познатъ.
пата пищѣха уплашени, блѣдни,
едъ майки убити и трупове ледни.

рбата кипѣше отвѣтре, отвѣнъ,
въ всичкитѣ очи пламтѣше огънь.
лнави и здрави, богати, сюрмаци,
ситѣ главички и бѣлитѣ власи,
маха участие въ последния бой.
йката мѣлвѣше: „Чедо! Не се бой!“
даваше сину напълнена пушка;
старата баба, що едвамъ се люшка,
сѣше куршуми въвъ своята пола,
мжжѣтъ, очуденъ, имаше крила:
зззз, до него жена му любима
едаше азлжка пупалъ дали има.
ещата пищѣха, като за пѣтъ прѣвъ
ваха гърмежи и гледаха кръвъ.
боятъ кипѣше отвѣтре, отвѣнъ,
ного борци хладни спѣха вѣченъ сънь,
димтъ бѣ гъстѣкъ, и смъртъта не бѣше
и грозна, ни страшна, и кръвъта шуртѣше
въ женскитѣ гърди намѣсто млѣко.
удостъ бѣ пламнала въ всѣко око.
гарцитѣ търчаха съ яростъ на лице,
търсѣха пушки съ трепетни рѣце...

твѣнъ враговетѣ диви, побѣснѣли,
Сганъ башибозуци храма налетѣли —
учеха, гърмѣха, надаваха ревъ
падаха мъртви въвъ немошенъ гнѣвъ.
аватарѣтъ тѣхенъ, въ кръвъ топла оквасенъ,
а тѣхъ жѣтва дива гледаше безгласенъ,
страхѣтъ неволно обзе му духѣтъ,
редъ тѣхъ раи слаби, що сѣха смъртъ,
вмѣсто молби, плачъ, пушаха куршуми.

звезднѣжъ далеко, на голитѣ друми,
ойска се зададе, съ трѣсъкъ, тичешкомъ...
ганѣта се зарадва, а въ божия домъ
иушитѣ сѣтиха трепетъ и смущение,
ато предъ дѣсниця, що принася мщенъе.
итката утихна... разрѣдѣ димѣтъ,
нѣкой гласъ чу се, че ехти въ шумѣтъ:
Ний се бихме, братя, съ башибозуци...
ащото сж мръсни, диви и хайдуци...
то царска сила, да се предадемъ!
Не шемъ!—Не!—Не бива!—По-добре да мремъ!
Пушкитѣ си дайте!—Не!—Не!—Що да сторимъ?
Да се покоримъ ли? Мълчи! да се боримъ!

1) Умалително отъ името Константинъ.

Силистра.

Тихиятъ бѣлъ Дунавъ
лека влѣче своитѣ въл-
край полуобсадения
адъ Силистра. Отсрещни
бръгъ се зеленѣе и
рдѣе съ своитѣ сѣнчес-
зелени върби. Прибрѣж-
та прѣстъ навеща и
дига зелено-червенитѣ си
рхове при лекото духа-
на хладния вѣтръ.
энката и сѣнка се рису-
по бистрото течение на
обката Дунавъ. О, какъ
прекрасно мѣстополо-

жение, какво привлекател-
но зрелище имашъ ти, ми-
ла ми, хубава родна стра-
на! И чудни и драги сж
украшенията, съ които из-
обилно те е надарила при-
родата!

Изъ „Изгубена Станка“.

Ил Р. Блъсковъ.

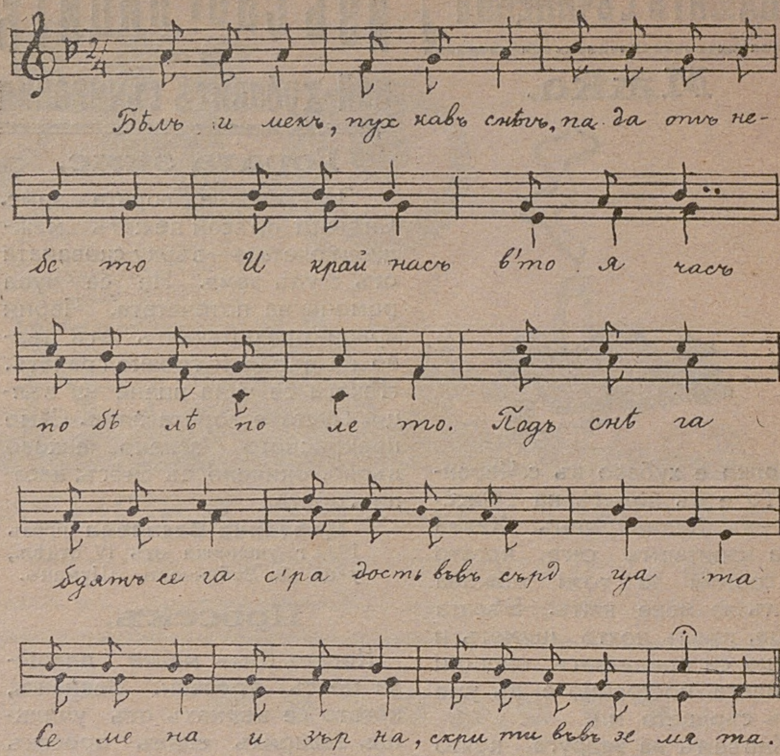
Шуменъ.

Недѣленъ дѣнъ. Дърве-
ното клепало отъ църква-
та „Свето Възнесение“
раздава глухото си тънте-

не по близкитѣ долини, въ
които се разстила на лѣво
и на дѣсно градъ Шуменъ.
Църквата е препълнена
съ набожни жители отъ
града. Отъ единия край
още прихождатъ. Народѣтъ
като нѣма вече мѣсто въ
църквата, повечето стои
спрѣнъ отвѣнъ подъ ши-
рокитѣ стрѣхи на храма,
отъ дето по гласа на пѣв-
цитѣ, що се едвамъ чу-
ватъ, отправятъ молбата
си къмъ Всевишния.

Изъ „Изгубена Станка“.

Любенъ Куцаровъ.

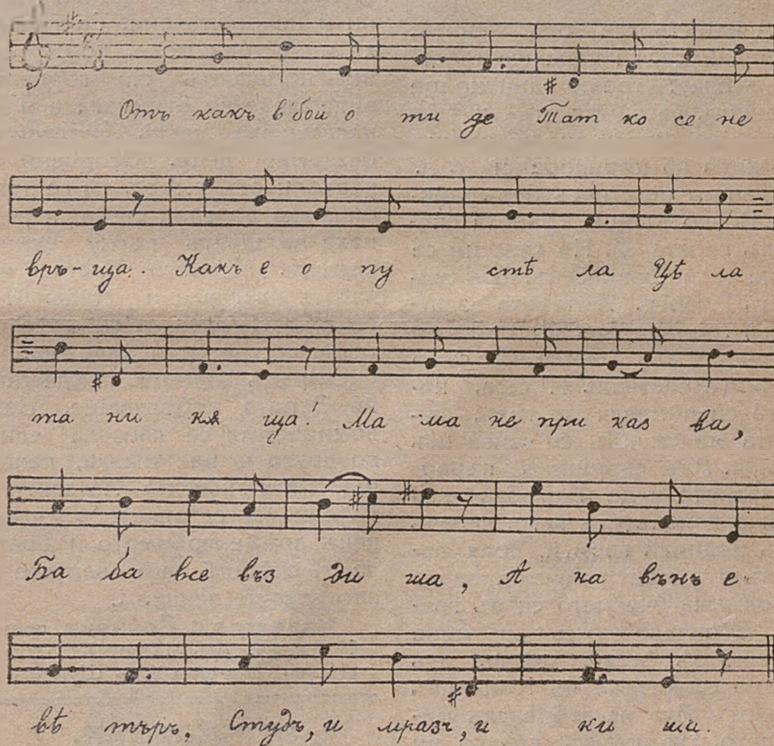

2. Тѣ стоятъ и си спятъ,
Като въ топла пазва,
А надъ тѣхъ, съ чуденъ смѣхъ,
Вѣтрѣтъ разказва:
—Утре тукъ, чакъ отъ югъ,
Ще довтасатъ птички,
Въ тазъ гора за игра
Ще запѣятъ всички.

3. Слънчо златъ съ нонъ крилатъ
Ще припусне скрито
И ще грѣй да узрѣй
Пламналото жито.
Вредомъ мѣкъ, пухливъ снѣгъ,
Стеле днесъ земята,
Тамъ трепти, тамъ тупти
Нашъта радостъ свята.
Атанасъ Душковъ.

Опустѣла Кжща.

Любенъ Куцаровъ.

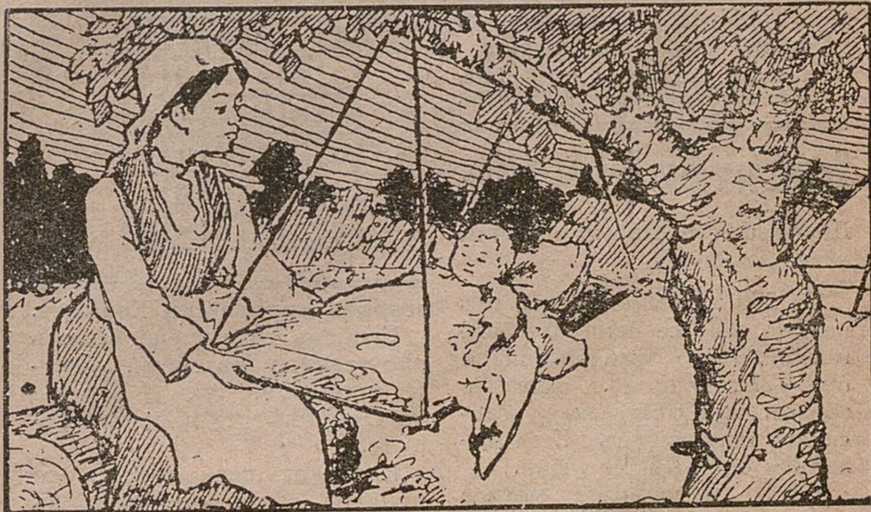

3. Тъмното ми влиза
Право въ сърдцето —
Богъ Исусъ заключи
Портитѣ в'небето.

4. Само грѣй не гасне
В'жгъла кандило,
Златната икона
Цѣла освѣтило!

Дора Габе.

Сестриче.

Малко, сладичко сестриче,
имамъ вече азъ.
Мило, хубаво момиче,
радостъ си за насъ.

Татко гледа те съ усмивка,
майка гали, нѣжно пѣй;
пѣкъ и сърдчицето мое
само радостъ, радостъ лѣй.

Скжпо, гиздаво сестриче
имамъ, имамъ азъ.
Бѣлоснѣжно е кокиче;
ще го пазя, катъ елмазъ.

М. Ст. Минева.

Колко е хубаво въ с. Черенча! То е въ политъ на „Фисска“—въ Дели-Орманъ. Каква тѣга изпитвамъ сега, когато си спомна за този толкова скъпъ за мене кѣтъ. Бѣлата кѣща, предъ която шумятъ и весело си приказватъ овошци дървчета, постоянно е въ ума и въ сърдцето ми.

Живѣемъ на задруга, която се състои отъ 20 члена. Въ прѣки, че сме много, живѣемъ въ миръ и съгласие. Каквото рече дѣдо Младенъ, рече-но е. Всѣки се подчинява на неговата заповѣдъ. Работата, която трѣбва да се извърши на другия день, още отечеръ се разпредѣля. Вуйчо Георги, най-голѣмиятъ отъ мжжѣтъ, разпредѣля мжжката работа.

— Утре ти, Младене, ще отидешъ въ педината. Ти, Йосифе, ще отидешъ да полѣешъ зеленчуковата градина и т. н.

А най-старата отъ женитѣ, вуйна Руса, ги нарежда така:

— Елке, утре по-раничко ще станешъ да замѣсишъ хлѣба. Ти пѣкъ, Фросе, ще измиешъ дѣскитѣ на коридора и т. н. И децата не стоятъ безъ работа. Всѣко върши работа споредъ силата си. Но свърши се вече този прекрасенъ, този свиденъ животъ. Изминаха златнитѣ години отъ детството ми въ задругата. Оставатъ само тѣхнитѣ спомени. И сега, когато си помисля за тѣхъ, душата ми сякашъ се свива отъ болка. Азъ свършихъ първоначалното у-ще и трѣбваше да отида далечъ отъ него, далечъ отъ роднитѣ гори и поля, далечъ отъ моитѣ близки, за да продължа учението си въ града. Отначало тукъ за мене всичко бѣ ново, обаче, азъ скоро свикнахъ съ този новъ животъ. Ала не забравяхъ миналото. Напротивъ: всичко ми се изяснява все по вече и повече, а мажката ми расте, расте, расте!..

Въ село всичко е по-хубаво. Пѣлитѣ по-хубаво пѣятъ, децата по-весело се смѣятъ, цвѣтята по-хубаво миришатъ, а слънцето по-радостно грѣе. Но никога вече не ще се върне хубостта на живота ми въ дѣдовата Младенова задруга.

Гинка Стефанова, уч. отъ II кл. Образцова прогимназия, Шуменъ

Писмо отъ село Царевъ-бродъ

Драги другарчета и абонати на в. „Слънчо“,

На 500 м. северозападно отъ нашето село се намиратъ две могили, които бѣха разкопани преди 9 години. При разкопаването, присѣдствуваша унгарскиятъ стародирецъ Геза Ферхеръ и още нѣкои учени.

Надъ по-голѣмата могила бѣха намѣрени две голѣми каменни баби, които сж въ шуменския музей. За тѣзи каменни баби се писа малко въ вестникитѣ.

Когато разкопаха по дълбоко, намѣриха единъ мраморенъ ковчегъ, въ който имаше другъ по-малкъ отъ бѣлъ мраморъ. Въ него бѣше намѣренъ единъ женски скелетъ, украшения, нѣколко лѣтописи и нѣкакви рѣзки, за които ни

изъ сборникитѣ за най-хубавитѣ съчинения

Гората зиме.

Заледена е гората зиме. Снѣжни прѣспи лежатъ между дърветата—върху скованата отъ студъ земя. Не се чува ромона на поточетата. Черни врани прехвъркватъ отъ дърво на дърво и грозно грачатъ. Нѣкога се чува виене на вълци. Пуста е гората зиме. Само прекрасното зелено елхово дърво, окичено съ снѣгъ, весели гората.

Цвѣтанка Василева презъ 1932 г. ученичка отъ IV отдѣл., у-ще „Д. Войниковъ“, Шуменъ.

Просекъ.

Когато бѣхъ малка плашеха ме съ просеци. Веднажъ, когато се върнахъ отъ училище, заварихъ единъ просекъ на стѣпалата ни. Мене ме достраша да мина да не би да ме тури въ торбата си. Въ това време излѣзе мама. Тя му даде коматче хлѣбъ. На трѣгване просекътъ ме погали. Отъ тогава не ме е страхъ отъ просеци. Азъ обичамъ да имъ помагамъ.

Юлия Куцарова, презъ 1933 г. ученичка въ III отдѣл., у-ще „Д. Войниковъ“, Шуменъ.

Бездомни.

Две деца, безъ майка и баща, скитаха изъ улицитѣ гладни и недооблѣчени. Тѣ търсѣха милостиви люде, които да имъ помогнатъ. Но горделивитѣ люде ги отминаваха и не поглеждаха дветѣ сиротни и бездомни деца. Огорчени и капнали отъ умора, тѣ се приближиха до една стена и седнаха на заветъ върху единъ камѣкъ. Малкото братче не изтрая на глада и студа. То отпусна главичката си въ скута на сестра си и задрѣма.

Снѣгътъ валѣше непрестанно. Земята побѣляваше. Бездомничетата се свиваха едно до друго и не знаеха, какво ще стане съ тѣхъ. Натжжени тѣ очи на сестричето гледаха, какъ дрѣме любимото ѣ братче. А снѣгътъ все валѣше и затрупваше всичко!..

Надежда С. Йовчева презъ 1933 г. уч. отъ IV отдѣл., у-ще „Нанчо Поповичъ“ въ Шуменъ.

Игрословки.

П	и	л	е
В	и	л	а
б	и	л	о
п	о	л	е

с	т	е	ф	к	а
и	в	а	й	л	о
с	м	ѣ	т	к	а
ц	в	ѣ	т	ч	е
ц	в	е	к	л	о
с	т	р	ѣ	х	а

говори Черноризецъ Храбъръ. Споредъ тѣзи учени и отъ прочетенитѣ лѣтописи, учени тѣ откриха, че тукъ е заробенъ Омуртаговата дъщеря Берулъ.

Южно отъ тази могила се намира друга по-малка, въ която бѣха намѣрени седемъ скелета безъ глави. Сигурно, това сж слугитѣ на Берулъ, защото тогава е имало обичай, когато умрѣ нѣкой отъ царски родъ или боляринъ, да го заравятъ съ него и слугитѣ му. Другари, да пазимъ старинитѣ, защото чрезъ тѣхъ ние добиваме ценни сведения за нашето минало!

Рашко Д. Рашковъ отъ III кл., с. Царевъ-бродъ.

БЛЪСКАЯ ГЛАВА

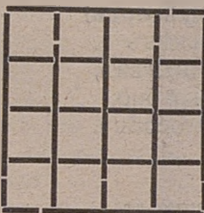
Наредете 3 букви отъ нашата азбука въ тая фигура така, че въ срѣднитѣ водоравни и отвесни редове да се получи дума, означаваща скѣпъ органъ отъ човѣшкото тѣло, а въ всички крайни, водоравни и отвесни редове да се получи дума, означаваща скѣпно вяриво.

Наредете 3 букви отъ нашата азбука въ тая фигура така, че по четиритѣ страни на фигурата да се четатъ 2 думи.

Наредете 2 букви (да се повтарятъ) отъ нашата азбука въ фигурата така, че по всички страни и посоки да се чете една дума. (Колко различни думи въ сжщата фигура могатъ да се нареждатъ?)

Ц. Г. Цоловъ, учителъ въ село Голѣма вода, Шуменско.

ВОДОРАВНО И ОТВЕСНО:

Планина въ България. Предметъ на който се кланятъ езичници. Женско име въ зват. падежъ. Ярво червенъ цвѣтъ.

Магдалина Христова отъ IV отдѣление „Петъръ Димовъ“, Шуменъ.

ЕДИНЪ човѣкъ ималъ нива като дадената форма. Ималъ и четири сина. Бащата умрѣлъ. Какъ ще си раздѣлятъ, братята нивата по равно и всѣки дѣлъ по форма да прилича на цѣлата нива?

2) Вържете на деветъ кола десетъ коня, но да бѣдатъ все по единъ на колъ.

СХОДНИ ДУМИ:

1. Име съмъ на градъ въ Германия. Като замѣните първата буква ставамъ рѣка въ Египетъ.

2. Име съмъ на безалкохолно питие. Като замѣните първата буква ставамъ домашно животно.

Задава ИВАНЪ ГАНЕВЪ отъ III кл. въ с. Царевъ-Бродъ, Шуменско.

Име съмъ на момиче. За мѣнете първата буква съ буквата „м“ и ще получите страшно животно.

Име съмъ на диво животно. Махнете първата ми буква и ще получите име на растение.

За красотата съмъ на човѣкъ. Сжщото име носи и земедѣлско сѣчиво.

Миятъ ме морскитѣ вълни. Сжщото име носи и частъ отъ човѣшкото тѣло.

Частъ отъ тѣлото—като махнете последната буква, получава се име на пойна птица.

Кой влиза безъ да отваря ни прозорецъ, ни врата?

Кое растение познаватъ и слѣпцитѣ?

Зѣби нѣма—а хапе, рже нѣма—пѣкъ щипе.

Цѣлъ день работи, а не иска ни хлѣбъ, ни вода.

М. Ст. Минева.

УПРАЖНЕНИЯ на ЕЗИКА:

Прочети добре, запомни и изговори свободно:

1. Байно ле, биволарино ле, не набиволарува ли се ти?

2. Три върлинки габровинки, прехвърли ги презъ три стрикови градинки.

3. Нарисувай човѣшка глава отъ цифритѣ 1—10.

Хр. Сивковъ, у-лъ въ с. Страхилица, шуменско.

Четиридесетъ годишна плодита дейность е навършилъ Александъръ Кръстевъ музикаленъ деецъ и композиторъ, авторъ на мелодията на „Добруджански край“. Г-нъ Ал. Кръстевъ е бодъръ и здравъ и работи въ Варна.

КРАТКИ ВЕСТИ

* Околийскиятъ съветъ по тѣлесно възпитание е решилъ да се направи лѣтна плавалня въ градската градина въ Шуменъ.

* Министерството на народната просвѣта е отпуснало 3000 лева помощъ на дружбата въ гр. Пазарджикъ за да постави паметна плоча за Константинъ Величковъ въ хотела, дето той е живѣлъ, когато билъ въ френския градъ Греноблъ.

* На съпругата и дъщерята на голѣмия бълг. писателъ Йорданъ Йовковъ се отпусна на народна парична пенсия.

* Въ края на м. г. почина лѣкаръ-ученъ, известенъ и въ чужбина, професоръ докторъ Д. Молловъ.

* Въ края на м. г. почина видниятъ чехски писателъ Карелъ Чапекъ. Единъ англичанинъ бѣ казалъ, че опозналъ по-добре отечеството си следъ като прочелъ книгата на тоя писателъ за пѣтуването му изъ Англия.

* Презъ януарий т. г. се навършиха сто години отъ раждането на Нешо Бончевъ, просвѣтенъ деецъ презъ нашето Възраждане и първиятъ български критикъ.

* Изтекоха м. г. четиридесетъ години отъ смъртъта на ранозагиналия нашъ хумористъ-писателъ Алеко Константиновъ, самонаричащъ се щастливецъ, авторъ на „Бай Ганю“.

* Сто години минаха отъ какъ свещеникъ Теодоси Синайтски е установилъ край градъ Солунъ първата българска печатница. Изгаряна и подновявана тя е съществувала петъ години.

* Презъ тая пролѣтъ, въ нѣмския градъ Майнцъ, ще се чества петстотната годишнина отъ изнамиране книгопечатането. На изнамѣрвача му, Иванъ Гутенбергъ, ще се построи паметникъ. Ще се възстанови работилницата му въ вида, който е имала преди 500 години.

* Въ областта Кавказъ, Южна Русия, било открито нѣкогашно езеро отъ смола. Въ смолата били намѣрени много животни и птици, каквито сега не се срѣщатъ. Тамъ тѣ не сж могли да изгниятъ. Предприети били научни разкопки.

До сега било известно само тѣй-нареченото Смоляното езеро въ Южна Калифорния въ Америка.

* На Коледа Митко Божковъ Добревъ се пѣрзалилъ по леда на рѣката Росица, но ледътъ се спукалъ и той падналъ въ водата. Цвѣтанъ Пчелински, ученикъ отъ III класъ въ с. Бѣла черква, се хвърлил въ водата да го спасява. Насмалко щѣлъ да погуби и себе си, ако не били се притекли и други, които издърпали съ куки храбрятъ спасителъ и даващия се Митко.

* На Коледа дружествата на художникитѣ отъ цѣла България откриха 12-та си обща художествена изложба. Изложбата се посещавала много добре. Много картини сж били купени отъ посетителитѣ.

* Презъ нощъта срещу Новата година отъ пощенскитѣ кутии на френската столица, Парижъ, сж били събрани 18 милиона писма.

ЗА ЕЛИНЪ ПЕЛИНЪ

Продължение отъ 2

въ най-скоро време щастливъ да отгладува пълното събрание нията на Елинъ Пелинъ ги наредя при ония на Йовковъ, Толстой, Достоевски, Горки, Зола и др. въ моята домашна библиотека.

20 години по-късно бѣхъ честитъ да видя на ония чудни разказъ двата тома! Посрещнахъ безно /Азъ го видѣхъ вѣсмилъ, както го рисува въображението си. Едно само не ми хареса ми каза „До виждане“ още азъ да имамъ намѣра да си трѣгна. Но азъ не сърдя. Срѣщамъ го често то отива на работа. Ся шапка, поздравявамъ го отговаря на поздрава не подозира моето същиване. Та, той едва ли ме да опознае собствени герои!..

Отъ това, което написанъ тукъ, нека обикновениятъ самъ да сѣди, да въкъ може да се поучи четенето на хубави книги какво въздействие може окаже българскиятъ писателъ върху душата на проститателъ. Затова пѣкъ, рямъ: четете книгитѣ на гарскитѣ писатели, обтѣхнитѣ произведения, припомня единъ случай: 1928 год. бѣхъ се натолъ съ 28 тома „пълно събсччиненията на Ив. Ва. Предъ вратата на книгтелството ме срещна педецъ, единъ познатъ инжученъ човѣкъ!

— Защо си давашъ пза книги? Това е мъртапиталъ! Я вижъ какъвъ одърпалъ, по-хубаво, кудрежи!..

Но азъ не се разколе И днесъ нито една витрина Голѣма Сѣфия не ме събѣва, тѣй както ме прима витринитѣ на книжарницсамо да имахъ пари — мислятъ книжаритѣ!..

Въ заключение, нека ли Елинъ Пелинъ:

— Добри учителю, при моитѣ поздравии по случуи и безъ случай!

Читателъ Ст. Реди

* На 21 януарий се навшиха 60 години отъ смърта на Любенъ Каравеловъ. бѣ щастливъ да види отивото си свободно, но нежа дълго да се радва нятъ бодата. Охтиката, която презъ изгнаничеството, леко си. Забравенъ, скромнборецъ умрѣ въ гр. е. Спомниха си за него едн деня на смъртъта му и гаребаха тържествено.

* Българската географска ука празнува тая годишната си годишнина.

* Навършиха се 77 годотъ смъртъта на Димитъръ Константиновъ Миладиновъ, мѣстваме едно стихотворѣ отъ Константиновъ Миладиписано въ сегашната стосна Русия, Москва.

* Руснакътъ професоръ Софийския университетъ Попруженко доказва, че ситѣ сж приели християнот не отъ византийцитѣ, катбългаритѣ.

* Наскоро въ София Народния театръ ще съставува 60-тата година чолсмъртъта на просвѣтителъ сателъ и музикаленъ мерДобри П. Войниковъ, тилъ въ Шуменъ.

* Тоя месецъ се навѣча 100 г. отъ ражданетъ Ил. Р. Блъсковъ. Помѣнжсове отъ негово проиоция.